ECLI:LV:AT:2024:1227.A43003720.8.S
Lieta Nr. A43003720, SKA-69/2024
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
SPRIEDUMS
Rīgā 2024.gada 27.decembrī

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Diāna Makarova, senatore Vēsma Kakste un senators Jānis Pleps

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz AS „Latvijas Gāze" pieteikumu par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2020.gada 28.maija lēmuma Nr. 60 atcelšanu, sakarā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2022.gada 15.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2008.gada 24.jūlijā pieņēma lēmumu Nr. 247 „Par akciju sabiedrības „Latvijas Gāze" dabasgāzes apgādes tarifiem" (turpmāk – lēmums Nr. 247).

2017.gada 27.martā Regulators pieņēma lēmumu Nr. 1/9 „Dabasgāzes cenas saistītajiem lietotājiem aprēķināšanas metodika" (turpmāk – metodika).

Savukārt 2020.gada 28.maijā Regulators pieņēma lēmumu Nr. 60 „Par 2008.gada 24.jūlija lēmuma Nr. 247 „Par akciju sabiedrības „Latvijas Gāze" dabasgāzes apgādes tarifiem" piemērošanas kārtību" (turpmāk – pārsūdzētais lēmums).

[2] Pieteicēja vērsās Administratīvajā apgabaltiesā ar pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atzīšanu par prettiesisku un atcelšanu.

[3] Administratīvā apgabaltiesa ar 2022.gada 15.februāra spriedumu pieteikumu apmierināja un atcēla pārsūdzēto lēmumu. Spriedumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[3.1] Lietā nav strīda, ka pieteicēja ir publiskais tirgotājs Enerģētikas likuma 1.panta 34.punkta izpratnē. Atbilstoši šā likuma pārejas noteikumu 46.punktam pieteicēja pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdī turpināja piemērot lēmumu Nr. 247, ņemot vērā ar Regulatora 2017.gada 16.marta lēmumu Nr. 26 noteikto koeficientu normālkubikmetru pārrēķināšanai uz enerģijas vienībām. Savukārt pieteicēja norēķiniem par dabasgāzes patēriņu piemēroja lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punkta tabulā norādītās dabasgāzes tirdzniecības cenas vērtības. Regulators norāda, ka šajos aprēķinos ir paredzēta dabasgāzes tirdzniecības cena robežās no 90 līdz 550 Ls/tūkst.nm^3 jeb no 12,15 līdz 74,56 EUR/MWh. Regulators uzskata, ka saskaņā ar metodikas 34.3.apakšpunktu aprēķinātā dabasgāzes cena var nesasniegt lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punkta tabulas 2.ailē apstiprināto minimālo dabasgāzes tirdzniecības cenu.

[3.2] No lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punkta tabulā norādītā formulējuma „Dabasgāzes tirdzniecības cena līdz Ls/tūkst.nm^3 pie faktiskās siltumspējas" izriet, ka tajā jau ir paredzēti tarifi arī gadījumiem, kad dabasgāzes tirdzniecības cena ir zemāka par 90 Ls/tūkst.nm^3 jeb 12,15 EUR/MWh. Līdz ar to Regulators, ar pārsūdzēto lēmumu nosakot, ka katram nākamajam zemākam dabasgāzes tirdzniecības solim jāpiemēro proporcionāli zemāka dabasgāzes diferencēto tirdzniecības gala tarifu vērtība, faktiski ir noteicis jaunus tarifus, kas atšķiras no lēmumā Nr. 247 paredzētajiem.

[3.3] No likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 9.panta pirmās daļas 2.punkta un 20.panta otrās daļas izriet, ka Regulatoram ir tiesības apstiprināt tarifu piemērošanas kārtību, bet ne noteikt jaunus tarifus. Tā kā Regulators ar pārsūdzēto lēmumu ir noteicis jaunus tarifus, pārsūdzētais lēmums ir atceļams.

[4] Regulators par apgabaltiesas spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību. Kasācijas sūdzībā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[4.1] Apgabaltiesa spriedumā nav ievērojusi pieteicējas prasījuma robežas.

Gan Regulators, gan pieteicēja līdz pārsūdzētajam apgabaltiesas spriedumam ir uzskatījuši, ka zemākā dabasgāzes tirdzniecības cena, atbilstoši kurai lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punkta tabulā ir noteikts dabasgāzes diferencētais tirdzniecības gala tarifs, ir 90 Ls/tūkst.nm^3, kas atbilst 12,15 EUR/KWh. Neskatoties uz minēto, apgabaltiesa spriedumu pamatojusi ar secinājumu, ka lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punkta tabulas 2.ailē norādītais ir lasāms tādējādi, ka šajā ailē Regulators ir noteicis tarifu, kas piemērojams, pastāvot jebkurai dabasgāzes tirdzniecības cenai, proti, arī gadījumos, kad dabasgāzes tirdzniecības cena ir zemāka par 90 Ls/tūkst.nm^3. Tādējādi apgabaltiesa spriedumā ir izvirzījusi un apmierinājusi jaunu, pieteicējas iepriekš neizteiktu prasījumu – atzīt, ka lēmumā Nr. 247 Regulators jau ir noteicis tarifu, kas piemērojams gadījumos, kad dabasgāzes tirdzniecības cena ir zemāka par 90 Ls/tūkst.nm^3 jeb 12,15 EUR/KWh.

[4.2] Pieteicēja konceptuāli ir atbalstījusi pārsūdzētā lēmuma projektu; jautājums bija tikai par šā lēmuma spēkā stāšanās brīdi. Šādos apstākļos apgabaltiesa, secinot, ka lēmumā Nr. 247 jau ir noteikts dabasgāzes diferencētais tirdzniecības gala tarifs, pastāvot jebkurai dabasgāzes tirdzniecības cenai, kas ir zemāka par 90 Ls/tūkst.nm^3, nav ievērojusi objektīvās izmeklēšanas robežas. Apgabaltiesa spriedumā ir izvirzījusi jaunu argumentu, ar ko ir pamatots tās spriedums, taču ne Regulatoram, ne pieteicējai netika dota iespēja izteikties par šo argumentu. Līdz ar to apgabaltiesa nav ievērojusi Administratīvā procesa likuma 247.panta trešo daļu.

[4.3] Apgabaltiesa nav pienācīgi izvērtējusi pārsūdzētajā lēmumā norādītos faktiskos un tiesiskos apstākļus. Tā rezultātā apgabaltiesa nepamatoti secinājusi, ka Regulators ir noteicis nevis tarifu piemērošanas kārtību, bet jaunus tarifus. Šādos apstākļos apgabaltiesa nepamatoti nav piemērojusi likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 9.panta pirmās daļas 2.punktu.

[5] Pieteicēja paskaidrojumos norāda, ka Regulatora kasācijas sūdzība ir nepamatota turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

[5.1] Pieteicēja pieteikumā ir lūgusi atcelt pārsūdzēto lēmumu. Tieši par to ir taisīts tiesas spriedums. Līdz ar to apgabaltiesa nav pārkāpusi

prasījuma robežas.

[5.2] Tiesas pielietotā tiesību normu interpretācija un faktisko apstākļu izvērtēšana ir adekvāta lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem. Tiesa nav pārkāpusi objektīvās izmeklēšanas principu.

[5.3] Tiesa tiesību normu interpretāciju, kā arī faktisko apstākļu izvērtējumu kontekstā ar pārsūdzēto lēmumu veic patstāvīgi. Pārsūdzētā lēmuma izvērtējums ir tiesas ziņā.

[5.4] Tiesa ir atbilstoši novērtējusi lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punkta tabulas attiecīgajā ailē skaidri ierakstīto: „Dabasgāzes tirdzniecības cena līdz Ls/tūkst.nm^3 pie faktiskās siltumspējas".

[6] Regulators Senātam iesniedzis lūgumu atcelt apgabaltiesas spriedumu un izbeigt tiesvedību lietā, jo nav konstatējams neviens no Administratīvā procesa likuma 184.panta otrās daļas 1.punktā paredzētajiem pamatiem tiesvedības turpināšanai. Turpretim pieteicēja uzskata, ka tiesvedība ir turpināma, jo pieteicējai iestājies mantisks pamatums par periodu, kad darbojās pārsūdzētais lēmums.

Motīvu daļa

[7] Kasācijas tiesvedības kārtībā jānoskaidro, vai tiesa ir ievērojusi Administratīvā procesa likuma 247.panta trešo daļu.

[8] Administratīvā procesa likuma 247.panta trešā daļa noteic, ka tiesa spriedumu drīkst pamatot tikai ar tādiem apstākļiem, par kuriem administratīvā procesa dalībniekiem ir bijusi iespēja mutvārdos vai rakstveidā izteikt savu viedokli.

Kā Senāts atzinis jau iepriekš, šī tiesību norma ir vērsta uz tiesību tikt uzklausītam īstenošanu un „pārsteiguma" spriedumu nepieļaušanu, tādējādi sekmējot taisnīga tiesas procesa īstenošanu. Lai netiktu sastādīts „pārsteiguma" spriedums, mutvārdu procesā tiesai jāpārrunā ar lietas dalībniekiem lietā nozīmīgie faktiskie un tiesiskie apstākļi; tas pats attiecināms uz rakstveida procesu (*Senāta 2019.gada 23.septembra sprieduma lietā Nr. SKA-131/2019, ECLI:LV:AT:2019:0923.A420172915.2.S, 9.punkts, 2016.gada 8.aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-190/2016, A420413012, 10.punkts*).

Arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir atzinusi, ka no tiesībām uz taisnīgu tiesu izriet prasība, lai tiesas savos nolēmumos neatsauktos uz tādiem faktiskajiem vai tiesiskajiem apstākļiem, par kuriem lietas dalībniekiem nav bijusi iespēja izteikties procesa laikā un kas rada tādu pagriezienu lietā, ko arī rūpīgs lietas dalībnieks nevarēja paredzēt (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2013.gada 5.septembra sprieduma lietā „Čepeks pret Čehijas Republiku", iesnieguma Nr. 9815/10, 48.punkts*). Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad tiesnesis uz kādu nolēmumu pamatojošu apstākli atsaucas pēc savas iniciatīvas (*turpat, 45.punkts*).

Vērtējot, vai tiesa izskatāmajā lietā ir ievērojusi šīs prasības, Senāts konstatē turpmāk norādīto.

[9] Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka pieteicēja norēķiniem par dabasgāzes patēriņu piemēro lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punkta tabulā apstiprinātās dabasgāzes tirdzniecības cenas vērtības robežās no 90 līdz 550 Ls/tūkst.nm^3, kas atbilst 12,15 līdz 74,56 EUR/MWh. Regulators, izvērtējis tā rīcībā esošo informāciju par dabasgāzes tirdzniecības cenas izmaiņām tirgū, secināja, ka dabasgāzes tirdzniecības cena, kas aprēķināta saskaņā ar metodikas 34.3.apakšpunktā iekļautajām cenas korekcijām, esošajā tirgus situācijā var būt zemāka, nekā tā ir norādīta lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punktā apstiprinātās tabulas 2.ailē „Dabasgāzes tirdzniecības cena līdz Ls/tūkst.nm^3 pie faktiskās siltumspējas" (90 Ls/tūkst.MWh). Līdz ar to bija risks, ka pieteicēja, aprēķinot dabasgāzes diferencētos tirdzniecības gala tarifus saistītajiem lietotājiem (ņemot vērā metodikas 34.3.apakšpunktā noteikto korekciju par starpību starp piemēroto un faktisko dabasgāzes cenu iepriekšējos periodos), nevar piemērot lēmumā Nr. 247 apstiprinātos dabasgāzes diferencētos tirdzniecības gala tarifus saistītajiem lietotājiem atbilstoši faktiskajai dabasgāzes tirdzniecības cenai. Tādējādi Regulators atzina, ka apstākļos, kad nav stājušies spēkā metodikas 3. un 4.nodaļā minētie dabasgāzes cenas elementi un kad attīstās dabasgāzes tirgus, nepieciešams noteikt lēmuma Nr. 247 piemērošanas kārtību, proti, to, kā jāpiemēro lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punkta tabulā apstiprinātais dabasgāzes diferencētais tirdzniecības gala tarifs lietotāju grupām, ja dabasgāzes tirdzniecības cena ir zemāka par lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punkta tabulas 2.ailē „Dabasgāzes tirdzniecības cena līdz Ls/tūkst.nm3 pie faktiskās siltumspējas" apstiprināto cenu – 90 Ls/tūkst.nm^3 jeb 12,15 EUR/MWh.

Tā rezultātā Regulators ar pārsūdzēto lēmumu nolēma:

„1.Ja saskaņā ar metodikas 34.3.apakšpunktu aprēķinātā dabasgāzes cena ir zemāka nekā lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punktā apstiprinātās tabulas 2.ailē (90 Ls/tūkst.nm^3 jeb 12,15 EUR/MWh), pieteicēja dabasgāzes diferencēto tirdzniecības gala tarifu lietotāju grupām nosaka, summējot:

1.1.metodikas 34.1.apakšpunktā noteikto sistēmas pakalpojumu komponenti;

1.2.metodikas 34.2.apakšpunktā noteikto tirdzniecības pakalpojuma tarifu attiecīgajai lietotāju grupai;

1.3.dabasgāzes tirdzniecības cenu, kas noteikta saskaņā ar metodikas 34.3.apakšpunktu, to noapaļojot līdz aritmētiski tuvākajam dabasgāzes tirdzniecības cenas solim.

2.Ja pieteicēja, nosakot piemērojamo dabasgāzes diferencēto tirdzniecības gala tarifu lietotāju grupām, piemēro dabasgāzes tirdzniecības cenu, kas ir zemāka nekā lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punktā apstiprinātās tabulas 2.ailē (90 Ls/tūkst.nm^3 jeb 12,15 EUR/MWh), tad pieteicēja to piemēro ar tādu pašu dabasgāzes tirdzniecības cenas soli, kā tas noteikts lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punktā apstiprinātajā tabulā (5 Ls/tūkst.nm^3 jeb 0,68 EUR/MWh).

3.Piemērojot dabasgāzes diferencēto tirdzniecības gala tarifu, kas atbilst dabasgāzes tirdzniecības cenai, kas ir zemāka par lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punktā apstiprinātās tabulas 2.ailē noteikto (90 Ls/tūkst.nm^3 jeb 12,15 EUR/MWh), pieteicēja izmanto Regulatora 2017.gada 16.marta lēmumā Nr. 26 „Par 2008.gada 24.jūlija lēmuma Nr.247 „Par akciju sabiedrības „Latvijas Gāze" dabasgāzes apgādes tarifiem" piemērošanu" noteikto koeficientu (10,538) normālkubikmetru pārrēķināšanai uz enerģijas vienībām."

[10] No minētā izriet, ka pārsūdzēto lēmumu Regulators ir pamatojis ar apstākli, ka dabasgāzes tirdzniecības cena, kas aprēķināta, ņemot vērā metodikā paredzētās cenu korekcijas, esošajā tirgus situācijā var būt zemāka, nekā Regulatora apstiprinātā cena, proti, zemāka par 90 Ls/tūkst.nm^3 jeb 12,15 EUR/MWh. Regulatora ieskatā tas rada situāciju, ka dabasgāzes saistītie lietotāji norēķinās par saņemto dabasgāzi par augstākiem dabasgāzes diferencētiem tirdzniecības gala tarifiem, nekā tie būtu, ja tarifu aprēķinā tiktu ņemta vērā faktiskā dabasgāzes tirdzniecības cena. Tāpēc Regulators ar pārsūdzēto lēmumu noteica, kā jāaprēķina (jāpiemēro) dabasgāzes tirdzniecības gala tarifs, ja saskaņā ar metodiku aprēķinātā dabasgāzes tirdzniecības cena ir zemāka par 90 Ls/tūkst.nm^3 jeb 12,15 EUR/MWh.

Pieteicēja pieteikumā ir iebildusi pret pārsūdzēto lēmumu, jo uzskata, ka ar to Regulators ir atcēlis lēmumā Nr. 247 noteikto dabasgāzes tirdzniecības cenas zemāko robežu – 90 Ls/tūkst.nm^3 jeb 12,15 EUR/MWh. Pieteicēja norādījusi, ka tādējādi Regulators ir rīkojies ārpus likumā noteiktajām pilnvarām, jo Regulatoram ir tiesības ierosināt jauna tarifa izstrādi, bet ne grozīt tarifu. Tas izriet no likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 20.panta pirmās daļas, atbilstoši kurai, ja mainās tarifus ietekmējošie faktori, piemēram, rentabilitāte, regulators var ierosināt tarifu

pārskatīšanu un pieprasīt, lai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs noteiktā termiņā iesniedz tarifu projektu kopā ar tarifus veidojošo izmaksu pamatojumu.

Regulators paskaidrojumos par pieteikumu norādījis, ka tas nav ne grozījis tarifu, ne noteicis jaunu tarifu, bet gan ir paredzējis lēmuma Nr. 247 piemērošanas kārtību. Paskaidrojumos Regulators arī uzsvēris, ka ar lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punkta tabulas 2.aili apstiprinātā zemākā aprēķinātā dabasgāzes tirdzniecības cena ir 90 Ls/tūkst.nm^3 jeb 12,15 EUR/MWh.

Apgabaltiesa spriedumā piekritusi pieteicējai un atzinusi, ka Regulators, paredzot, ka katram nākamajam zemākam dabasgāzes tirdzniecības solim jāpiemēro proporcionāli zemāka dabasgāzes diferencēto tirdzniecības gala tarifu vērtība, faktiski ir noteicis jeb uzdevis pieteicējai piemērot jaunus tarifus, kas atšķiras no lēmumā Nr. 247 paredzētajiem tarifiem. Šāda secinājuma pamatā ir apgabaltiesas uzskats, ka no lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punkta tabulā norādītā formulējuma „Dabasgāzes tirdzniecības cena līdz Ls/tūkst.nm^3 pie faktiskās siltumspējas" nepārprotami izriet, ka tajā jau ir paredzēti tarifi gadījumiem, kad dabasgāzes tirdzniecības cena ir zemāka par 90 Ls/tūkst.nm^3. Proti, apgabaltiesa atzinusi, ka lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punkta tabulas 2.ailē norādītais tarifs ir piemērojams arī visiem tiem gadījumiem, kad dabasgāzes tirdzniecības cena ir zemāka par 90 Ls/tūkst.nm^3.

[11] Ievērojot minēto, Senāts piekrīt Regulatoram, ka apgabaltiesa spriedumu ir pamatojusi ar apstākli, kas nav norādīts ne pārsūdzētajā lēmumā, ne pieteikumā, jo, kā jau minēts, ne pārsūdzētajā lēmumā, ne pieteikumā netiek runāts par to, ka lēmumā Nr. 247 ir paredzēti tarifi gadījumiem, kad dabasgāzes tirdzniecības cena ir zemāka par 90 Ls/tūkst.nm^3. Tieši pretēji – tas, ka Regulators ir pieņēmis pārsūdzēto lēmumu un ar to ir noteicis, kā jāaprēķina (jāpiemēro) tarifi gadījumā, ja atbilstoši metodikai aprēķinātā dabasgāzes tirdzniecības cena ir zemāka par 90 Ls/tūkst.nm^3, pats par sevi apstiprina Regulatora uzskatu, ka lēmums Nr. 247 tarifus minētajiem gadījumiem neparedz. Savukārt pieteicēja, kā jau minēts, pieteikumā norāda, ka regulatoram nebija tiesību atcelt lēmumā Nr. 247 apstiprināto dabasgāzes tirdzniecības cenas zemāko robežu, kas attiecīgi ietekmē tarifu.

Pārbaudot lietas materiālus, Senāts konstatē, ka ne Regulatoram, ne pieteicējai netika dota iespēja izteikties par tiesas spriedumā norādīto apstākli, kas pēc būtības ir vienīgais, ar ko pamatots tiesas spriedums. Līdz ar to Senāts atzīst, ka apgabaltiesa ir taisījusi „pārsteiguma" spriedumu un tādējādi ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 247.panta trešo daļu. Senāts piekrīt pieteicējai, ka tiesa patstāvīgi izvērtē pārsūdzēto administratīvo aktu un ir brīva sprieduma argumentēšanā. Tomēr, kā jau minēts, norādītā tiesību norma liedz tiesai spriedumu argumentēt ar tādiem apstākļiem, par kuriem lietas dalībniekiem nemaz nav dota iespēja paust apsvērumus un izteikt iebildumus, jo īpaši, ja šāds apstāklis ir vienīgais vai izšķirošais apstāklis, ar ko pamatots tiesas spriedums.

[12] Senāts papildus ņem vērā, ka Regulators kasācijas sūdzībā kategoriski iebilst pret tiesas secinājumu, ka lēmumā Nr. 247 jau ir paredzēti tarifi gadījumiem, kad dabasgāzes tirdzniecības cena ir zemāka par 90 Ls/tūkst.nm^3. Kā jau minēts, Regulators arī uzsver, ka līdz pārsūdzētajam apgabaltiesas spriedumam starp Regulatoru un pieteicēju nebija strīda, ka lēmuma Nr. 247 lemjošās daļas 7.punktā apstiprinātās tabulas 2.ailē „Dabasgāzes tirdzniecības cena līdz Ls/tūkst.nm^3 pie faktiskās siltumspējas" norādītā dabasgāzes cena 90 Ls/tūkst.nm^3 ir zemākā lēmumā Nr. 247 paredzētā dabasgāzes cena, atbilstoši kurai tabulā tiek aprēķināts tarifs, un ka tarifu tabula neietver dabasgāzes tarifus pie zemākām dabasgāzes cenām. Šāds secinājums izriet arī no pieteicējas pieteikuma satura. Taču no pieteicējas paskaidrojumiem par kasācijas sūdzību var noprast, ka pieteicēja piekrīt tiesas secinājumam par lēmumā Nr. 247 paredzēto zemāko dabasgāzes cenu. Senāts atzīst, ka šis apstāklis ir pārbaudāms, skatot lietu pēc būtības, kas neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē. Kasācijas instances tiesa var vienīgi pārbaudīt, vai tiesa, vētot un novērtējot minēto apstākli, ir rīkojusies atbilstoši tiesību normām, tostarp, vai ir izvērtējusi būtiskos procesa dalībnieku argumentus. Taču, kā jau minēts, izskatāmajā gadījumā procesa dalībniekiem nemaz netika dota iespēja izteikties par apstākli, ar ko pamatots tiesas spriedums. Turklāt, aprobežojoties ar secinājumu, ka lēmums Nr. 247 paredz tarifus gadījumiem, kad dabasgāzes tirdzniecības cena ir zemāka par 90 Ls/tūkst.nm^3, tiesa būtībā nav pārbaudījusi pārsūdzētā lēmuma pamatojumu, lai tādējādi noskaidrotu, vai apstākļi, ar ko pamatots pārsūdzētais lēmums, liecina, ka Regulators ir noteicis jaunus tarifus (grozījis iepriekš apstiprinātos tarifus), kā to uzskata pieteicēja, vai ir noteicis lēmuma Nr. 247 piemērošanas kārtību, kā to norāda Regulators.

[13] Šādu apstākļu kopumā Senāts atzīst, ka apgabaltiesas spriedums ir atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai.

[14] Attiecībā uz Regulatora viedokli par tiesvedības izbeigšanu Senāts norāda turpmāk minēto.

Administratīvā procesa likuma 184.panta otrās daļas 1.punkts noteic, ka pieteikumu var iesniegt arī par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku, ja tiesas spriedums par administratīvā akta prettiesiskumu ir nepieciešams atlīdzinājuma pieprasīšanai vai lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos.

Regulators norāda, ka līdz ar grozījumiem Enerģētikas likumā, kas stājās spēkā 2023.gada 1.maijā, pieteicēja vairs nepilda publiskā tirgotāja pienākumus un dabasgāzes cenu nosaka dabasgāzes tirgus dalībnieki, savstarpēji vienojoties. Turklāt pieteicēja nesniedz arī nevienu citu sabiedrisko pakalpojumu par regulētiem tarifiem. Tādējādi nav konstatējams, ka pieteicējai paredzamā nākotnē varētu rasties pamats vērsties Regulatorā ar iesniegumu par dabasgāzes cenas vai citu sabiedrisko pakalpojumu tarifu noteikšanu. Secīgi arī Regulatoram šādos apstākļos nevar rasties pamats atkārtoti lemt par dabasgāzes cenas vai citu sabiedrisko pakalpojumu tarifu noteikšanu attiecībā pret pieteicēju. Līdz ar to Regulators uzskata, ka nav konstatējams neviens no Administratīvā procesa likuma 184.panta otrās daļas 1.punktā paredzētajiem kritērijiem.

Savukārt pieteicēja norāda, ka pārsūdzētais lēmums nepamatoti ierobežoja ekonomisko labumu, ko pieteicēja varēja gūt, tirgojot dabasgāzi saistītajiem lietotājiem pārsūdzētā lēmuma darbības periodā. Tātad būtībā pieteicēja norāda uz zaudējumiem, kas radīti ar pārsūdzēto lēmumu un kurus potenciāli varētu prasīt atlīdzināt. Tas ir viens no Administratīvā procesa likuma 184.panta otrās daļas 1.punktā paredzētajiem pieteikuma par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku pieļaujamības kritērijiem.

Vienlaikus Senāts atzīst, ka jautājums par to, vai pārsūdzētais lēmums pieteicējai ir radījis zaudējumus, pārbaudāms, skatot lietu pēc būtības un skaidrojot, vai pieteicēja dabasgāzes diferencēto tirdzniecības gala tarifu lietotāju grupām ir noteikusi atbilstoši pārsūdzētajā lēmumā nolemtajam un vai tas ir ietekmējis ekonomisko labumu, ko pieteicēja guva (varēja gūt) pārsūdzētā lēmuma darbības laikā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.^{1}panta pirmās daļas 1.punktu, 348.panta pirmās daļas 2.punktu un 351.pantu, Senāts

nosprieda

atcelt Administratīvās apgabaltiesas 2022.gada 15.februāra spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai;

atmaksāt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai drošības naudu 70 *euro*.

Spriedums nav pārsūdzams.

D. Makarova V. Kakste J. Pleps